

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työehtosopimuslain ja työriitojen sovittelusta annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi HE 12/2024 vp

Kuuleminen, lakivaliokunta 14.3.2024

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Työmarkkinapäällikkö Rami Lindström

Lausuntopyyntö

- Lausuntoa pyydetään erityisesti ehdotuksesta, jolla lisättäisiin työntekijälle velvoite maksaa työnantajalleen hyvitystä, mikäli hän jatkaisi työntekijäjärjestön toimeenpanemaa tuomioistuimen lainvastaiseksi toteamaa työnseisausta saatuaan tiedon tuomiosta ja mainittuun ehdotukseen liittyvistä oikeusturvanäkökohdista.

Yleisesti

- Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi työsopimuslain 3 luvun 6 §:ssä uudesta, työntekijään kohdistettavasta sanktiosta, jonka perusteella **työntekijä olisi velvollinen maksamaan 200 euron suuruisen hyvityksen työnantajalleen**, jos tämä olisi jatkanut sellaista työtaistelua, jonka tuomioistuin on tuominnut lainvastaiseksi.
- Uusi työntekijälle säädettävä sanktio tarkoittaisi sitä, että työntekijä voitaisiin jatkossa asettaa vastuuseen **kollektiivisista** toimista.
- Säännös koskisi ainoastaan työntekijäjärjestön toimeenpanemaa työtaistelua.
 - Vastuu kollektiivisista toimista oltava päätöksentekijällä eli yhdistyksellä.

Hallituksen esityksen valmistelusta yleisesti

- Isoja periaatteellisia muutoksia koskien työmarkkinajärjestelmää
- Perusoikeuksien rajoittaminen
- Pikainen valmistelu
- Kolmikanta – työntekijäpuolen huolia ei kuultu

Työntekijän henkilökohtainen seuraamus

- Poikkeaa perinteisestä ajattelusta, että yhdistys päättää työtaistelusta ja kantaa vastuun
- 200 € hyvitysmaksun suhde yhdistysoikeudellisiin seuraamuksiin
- Laittomuuden epäselvyys – tuomio tulee olla taustalla, mutta jatkamisen osalta asia ei välttämättä selvä

Kuittausoikeus

- Edellyttää työntekijän "hyväksyntää"
 - Selvä ja riidaton
- Käytännön tilanteet voivat vaihdella
 - Työtaistelun ollessa päällä, painostusvaikutus
- Kynnys kanteen nostamiselle korkealla – oikeussuojakeinot?
 - Oikeudenkäyntien kesto ja kulut huomioiden
- 200 euron merkitys eri tulotasoilla vaihtelee
 - Riitauttamisen kynnys
- Perusoikeusrajoitus
 - Täsmällisyys, tarkkarajaisuus, riittävät oikeusturvajärjestelyt?

Sanktioiden kumuloituminen

- Hyvityssakko voidaan määrätä monelle eri toimijalle, monta kertaa
 - Keskusjärjestö, ammattiliitto, alayhdistys
 - Lisäksi yksittäiselle työntekijälle
- Moninkertainen seuraamus

Prosessioikeudelliset näkökulmat

- Kahden eri tuomioistuinlinjan käsittely
 - Työtuomioistuimessa työrauhakanne
 - Yleisessä tuomioistuimessa hyvitysvaatimus
 - Työntekijä ei osallisena tai kuultavana oikeudenkäynnissä, jossa työtaistelun laillisuus tutkitaan
- Jos työntekijä ei hyväksy kuittausta -> työnantaja voi nostaa kanteen
- Jos työnantaja kuittaa ilman hyväksyntää -> työntekijän nostettava kanne
- Oikeudenkäyntikuluriski
- Painostusvaikutus
- Tuomioistuinten kuormitus